

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจปรับเปลี่ยนระบบการทำการเกษตรแบบพืชเชิงเดี่ยวเป็นการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นายเอกพงศ์ จอมขันเงิน

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. รุจ ศิริสัตย์ลักษณ์	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ คุณหญิง ลำปาง	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ สุทัศน์ จุลศรีไกววัล	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะพื้นฐานทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ที่ตัดสินใจทำเกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรผู้ที่ไม่ตัดสินใจทำเกษตรทฤษฎีใหม่ 2) ทศนคติของเกษตรกรต่อการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ 3) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจและไม่ตัดสินใจทำเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกร

ประชากรเป้าหมาย คือ เกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ที่เข้ารับการฝึกอบรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีจำนวน 150 ราย แบ่งออกเป็น กลุ่มเกษตรกรผู้ตัดสินใจทำเกษตรทฤษฎีใหม่จำนวน 100 คน และกลุ่มเกษตรกรผู้ที่ไม่ตัดสินใจทำเกษตรทฤษฎีใหม่จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย มัชฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก

ผลวิจัยพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง เกือบทั้งหมดเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 56.71 ปี สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบการเกษตรเป็นอาชีพหลัก มีพื้นที่ถือครองทาง

การเกษตรทั้งหมดโดยเฉลี่ย 15.36 ไร่ มีสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ย 3.97 คน มีแรงงานด้านการเกษตรในครัวเรือนโดยเฉลี่ย 1.95 คน มีรายได้รวมทั้งหมดโดยเฉลี่ย 89,811.33 บาท/ปี มีหนี้สินโดยเฉลี่ย 221,220.00 บาท มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่อยู่ในระดับมาก มีรูปแบบการทำเกษตรคือทำนาอย่างเดียว ได้รับการฝึกอบรมเกษตรทฤษฎีใหม่โดยเฉลี่ย 4.87 ครั้ง มีประสบการณ์ไปทัศนศึกษาดูงานเกษตรทฤษฎีใหม่โดยเฉลี่ย 4.01 ครั้ง

โดยภาพรวมเกษตรกรมีการรับข้อมูลข่าวสารเรื่องเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ จากแหล่งต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อย แหล่งข้อมูลที่สำคัญที่เกษตรกรได้รับข่าวสารมากที่สุดคือวิทยุโทรทัศน์ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่อยู่ในระดับมาก มีทัศนคติอยู่ในระดับเห็นด้วยต่อการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ มีปัญหาการทำเกษตรทฤษฎีใหม่อยู่ในระดับปานกลาง

จากวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการตัดสินใจปรับเปลี่ยนระบบการทำเกษตรแบบพืชเชิงเดี่ยวเป็นการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกร มีจำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่ 1) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2) จำนวนแรงงานด้านการเกษตรในครัวเรือน 3) รายได้รวมทั้งหมดของครัวเรือน 4) ลักษณะพื้นที่ทำการเกษตรที่เป็นที่ราบ 5) ปริมาณการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ 6) ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ และ 7) ทัศนคติต่อการทำเกษตรทฤษฎีใหม่

ซึ่งปัจจัยเกือบทั้งหมดมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการตัดสินใจปรับเปลี่ยนระบบการทำเกษตรแบบพืชเชิงเดี่ยวเป็นการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ มีเพียงปัจจัยเดียวเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบคือจำนวนสมาชิกในครัวเรือน แสดงว่า เกษตรกรที่มีจำนวนแรงงานด้านการเกษตรในครัวเรือนมากกว่า มีรายได้รวมทั้งหมดของครัวเรือนมากกว่า มีลักษณะพื้นที่ทำการเกษตรที่เป็นที่ราบ มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่มากกว่า มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่มากกว่า มีทัศนคติต่อการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ดีกว่า จะมีแนวโน้มในการตัดสินใจปรับเปลี่ยนระบบการทำเกษตรแบบพืชเชิงเดี่ยวเป็นการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มากกว่าเกษตรกรที่มีปัจจัยดังกล่าวเป็นจำนวนน้อยกว่า และพบว่าเกษตรกรที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากจะมีแนวโน้มในการตัดสินใจทำการเกษตรทฤษฎีใหม่น้อยลง

Thesis Title Factors Relating to Farmers' Decision Making in Changes from Monocropping to New Theory of Agriculture in Chiang Mai Province

Author Mr.Eakapong Jomkhunngern

Degree Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension

Thesis Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Ruth Sirisunyaluck	Chairperson
Assoc. Prof. Dusdee NaLampang	Member
Assoc. Prof. Suthat Julsrigival	Member

Abstract

The study aimed at investigating the following issues: 1) social and economic general profiles of agriculturists having practiced the New Theory of Agriculture and those having not; 2) attitudes of those agriculturists toward the New Theory of Agriculture; 3) factors relating the decision making of the agriculturists having practiced the New Theory of Agriculture.

The sample group of the study were 150 Chiang Mai agriculturists who attended the Project of New Theory of Agriculture Practice; 100 of them were those who have decided to practice the New Theory of Agriculture while the other 50 agriculturists have not. A set of questionnaire was used as a tool for data collection; the data derived was then analyzed with software program for social study and presented in forms of percentage, means, medians, maximum values, standard deviation as well as the analysis of Logistic Regression.

The results showed that most of the agriculturists were male with the age average of 56.71. They finished primary school and mainly conduct agricultural practice for a living upon the average plot of land of 15.36 Rais. The number of family member was averaged with 3.97; 1.95 of them were agricultural workers. The average income per annum and the average debt

were 89,811.33 and 221,220.00 respectively. They were all well acknowledged of the theory. Growing rice was solely practiced. They had attended the New Theory of Agriculture practice workshops and fieldtrips with the averages of 4.87 and 4.01 times respectively.

In general, the agriculturists have limitedly been informed of the information regarding the New Theory of Agriculture from different sources; however, some prime sources of information they have accessed most were TV. They were well acknowledged of the New Theory of Agriculture; their attitude over the issue was quoted at fair level. Their problem over the issue was quoted at median level.

According to the analysis of Logistic Regression, 7 factors significantly relating the decision making over the substitution of monocropping practice with New Theory of Agriculture practice were as followed: 1) the number of family members; 2) the number of agricultural labor in the family; 3) the total income of the family; 4) the plain area for agricultural practice; 5) the information of New Theory of Agriculture accessed; 6) performance records on knowledge of New Theory of Agriculture; and 7) attitudes toward the practice of New Theory of Agriculture.

All of the entire factors showed positive correlation with the decision making upon the substitution of monocropping practice with the New Theory of Agriculture. However, there was one negative factor – the number of family members. The decision on replacing the monocropping practice with the New Theory of Agriculture practice would be made on conditions that there were more of the followings in the family: the number of agricultural labor; incomes; information regarding the New Theory of Agriculture; plains for agricultural practice; comprehension on the New Theory of Agriculture, and attitude toward the practice of New Theory of Agriculture. Besides, the more household would cause the decision on substitution of monocropping practice with the New Theory of Agriculture practice less.